

9.11.2020

Sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

Kilpailu- ja kuluttajaviraston lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi valtioneuvoston covid-19-rokotteen vakuuttamiseksi (HE 214/2020 vp)

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt Kilpailu- ja kuluttajavirastolta (KKV) kirjallista lausuntoa hallituksen esityksestä laiksi valtioneuvoston covid-19-rokotteen vakuuttamiseksi. KKV arvioi lausunnossaan esitystä erityisesti toimivan kilpailun näkökulmasta.

Esityksen seurauksena valtio käytännössä tulee jälleenvakuuttamisen markkinoille antaessaan takuun lääkevahinkojen ensivakuuttajalle eli Suomen Keskinäiselle Lääkevahinkovakuutusyhtiölle (lääkevahinkovakuutusyhtiö). Toimiessaan samoilla markkinoilla yksityisten kilpailijoiden kanssa valtio tulee huolehtia siitä, ettei se toiminnallaan vääristä kilpailua.

Merkittävän yleisen edun turvaamiseksi voi kuitenkin olla perusteltua, että valtio osallistuu covid-19-rokotteeseen liittyvän riskin takaamiseen. Lääkevahinkovakuutusyhtiön mukaan rokotteeseen liittyvä riski on niin epävarma, että markkinoilta ei välttämättä löydy jälleenvakuuttajia kohtuulliseen hintaan. Mikäli yksityistä tarjontaa ei olisi saatavilla, kilpailun ei katsottaisi vääristyvän.

KKV pitää myönteisenä, että valtioneuvoston takuu on määräaikainen, viimesijainen ja myönnettäisiin vain, jos markkinoilta ei ole saatavissa jälleenvakuutusta kohtuullisin ehdoin. KKV pitää toimivien jälleenvakuutusmarkkinoiden näkökulmasta tärkeänä, että valtio vetäytyy jälleenvakuuttamisesta korkean riskin madaltuessa. KKV kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että valtion vetäytymisen kriteerit eivät ole kovinkaan selkeärajaiset, koska ne on sidottu markkinoilta saatavilla olevan jälleenvakuutuksen hinnan kohtuullisuuteen. Valtion vetäytyminen voi olla lisäksi syytä sitoa markkinaolosuhteiden normalisoitumiseen ja riskin pienentymiseen tavanomaisemmalle tasolle.

Valtio takaajana ja lääkevahinkovakuutusyhtiö voivat omalla toiminnallaan vaikuttaa siihen, että markkinoilla on yksityistä tarjontaa valtion vetäytymisen jälkeen ja covid-19-rokotteeseen liittyvien riskien pienentyessä. Lääkevahinkovakuutusyhtiön on esimerkiksi hyvä kartoittaa aktiivisesti markkinoilla toimivia jälleenvakuuttajia ja niiden tarjoamia ehtoja.

9.11.2020

Esityksen mukaan valtiolla olisi oikeus periä myöntämästään vakuutus-takuusta maksu. KKV:n näkemyksen mukaan maksun periminen ja sen määräytyminen olosuhteisiin nähden mahdollisimman markkina- ja riski-perusteisesti voivat edesauttaa sitä, että lääkevahinkovakuutusyhtiöllä on aikanaan kannustin vaihtaa markkinoilta löytyvään jälleenvakuuttajaan ja että covid-19-rokotteeseen liittyville jälleenvakuutusmarkkinoille syntyy tarjontaa.

Esityksessä on myös todettu, että lääkevahinkovakuutusyhtiön lisäksi lääkevahinkovakuutusmarkkinoille ei ole muita tulijoita. KKV huomauttaa kuitenkin, että mikäli lääkevahinkojen ensivakuuttamisen markkinoille syntyisi kilpailua, valtion vastuutakaus olisi annettava muille toimijoille yhdenvertaisin ehdoin.

Kirsi Leivo
pääjohtaja

Sari Valliluoto
johtava asiantuntija